

פארק החולות והדיונה הגדולה

פארק החולות והדיונה הגדולה

- חולות אשדוד משתרעים על פני שטח של 15 קמ"ר (הגדול ביותר בכל שטחי החולות בארץ) בין חוף הים במערב לקרקעות החקלאיות במזרח, משכונותיה הדרומיות של אשדוד עד לנחל אבטח.
- החולות אינם פגועים, יחסית, לאחר תהליך שיקום ממושך ומוצלח.
- מלבד שדות חול גדולים, שבהם החולות מיוצבים במידה זו או אחרת, מצוי בחולות אשדוד אלמנט שאינו קיים עוד באזורי חולות אחרים בארץ: דיונות נודדות בעלות צורה אופיינית, הקרויה "סהרון" (בערבית: ברחאן). ברחאן היא דיונה בעלת פרופיל לא-סימטרי.

פארק החולות והדיונה הגדולה

- בגוש חולות אשדוד, שיא הגובה הוא בחולית המצויה מערבית לצומת עד-הלום והידועה בכינויה "הדיונה הגדולה". דיונה זו היא ברוחב 300 מ' ובגובה של 25 מ' מעל פני השטח. בעזרת תצלומי אוויר אשר צולמו במשך כ - 36 שנה, נערך מעקב אחר קצב נדידת הדיונות.
- מרחק הנדידה של הדיונה הגדולה היה נע בין 2.5 ל- 3.9 מטר בשנה. כיום לאור ייצוב החולות, קצב ההתקדמות קטן יותר.

פארק החולות והדיונה הגדולה

- ייחודם הנופי-אקולוגי של חולות אשדוד הוא בעיקר **במגוון**. ייחוד זה נובע בעיקר מהקשר של העורף עם שפת הים, והוא מתבטא **במגוון הנופי-טופוגרפי**.
- בחולות אשדוד קיימים - רכס כורכר חשוף, דיונות גבוהות ונמוכות, מיוצבות ומיוצבות למחצה, חולות פנימיים, שקעים ובהם בוסתנים נטושים ושרידי חקלאות מאוּאסי וצמחייה טבעית שמספקת מסתור ומזון לבעלי חיים.
- חולות אשדוד מקיימים **צמחייה מגוונת** שהשתקמה היטב מאז שחל איסור רעייה במקום. ממערב לחולות יש חורשות נטועות וגם עצי שיקמה מפותחים אשר נשתמרו מאז דרך-הים הקדומה – ה-"ויאה מריס".

פארק החולות והדיונה הגדולה

- לקרקע החולית ישנן תכונות ייחודיות: כמות מים זמינה ומובילות קלה. תכונות אלו הופכות את החולות למערכת אקולוגית ייחודית באקלים הים תיכוני, עם צומח וחי אופייניים, המוכרים מאזורים צחיחים.
- חולות אשדוד מציגים מפגש של מערכות חיים: המערכת הים תיכונית והמערכת הסהרית.
- בניגוד לאזורי חולות צפוניים יותר (כמו אתר חוסמסה בחולון) שבו נמצאים רק בעלי חיים ים תיכוניים שמסוגלים לחיות גם בבתי גידול לחים יותר, באשדוד נמצאים בעלי חיים ים תיכוניים וסהריים גם יחד. חולות אשדוד הם הנקודה הצפונית ביותר שבה ניתן למצוא עדיין את גרביל חולות החוף ומריון החולות שנעלמו כליל מאזור החולות שהולך ונבנה מדרום לתל-אביב.
- מבין הזוחלים ניתן למנות את הכוח האפור, חרדון החולות, מדברית פסים, נחש כיפה ומטבעון מדבר, שנכחדים באזור שמצפון לאשדוד.
- בנוסף לבעלי החיים המדבריים מצויים בחולות אשדוד גם בעלי חיים ים תיכוניים למשל: סמור, תנים, שועלים, ארנבות וצבי ישראל.

פארק החולות והדיונה הגדולה

- להמצאות החולות יש חשיבות רבה למשק המים, בגלל קצב חידור גדול. ככל ששטח החולות גדול יותר, כך גדל שטח החדרת מי הגשם לאקוויפר החוף. שטח החולות מוסיף כ- 5.4 מיליון קוב מים בשנה לאקוויפר. הסינון שעוברים המים בחול יוצר מי שתייה באיכות מעולה.

בריכות מי התהום בניצנים

גרביל החולות

